

INCA PREMSA TORRENT REVISTA

Num. 28

Novembre 1993

Preu: 100 ptes

Joan Rosselló,
tota una vida
a la fotografia

*Homenatge
al Pare
Miquel Colom*

L'ARQUITECTURA CIVIL A INCA

INCA-REVISTA

REDACCIÓ I CONFECCIÓ:

Pere Quetglas
Jaume Gual
Bernat Forteza
Pere Castelló
Josep Mavans

COL·LABORADORS EN AQUEST
NÚMERO

Caterina Mercé Amengual
Joan Guasp
Guillem Coll
Pere Rayó

ADMINISTRACIÓ

Caterina Ferrà
Llorenç Sastre

IMPRESSIÓ

Impremta Molinos S.A.

EDITA

Inca-Revista. OBRA
CULTURAL BALEAR D'INCA.
Apartat de Correus 156

DIPOSIT LEGAL

PM 451-156

*Nota. La responsabilitat
dels articles signats recau
unicament damunt els seus
autors.*

Al socis d' O.C.B.

*Dissabte, 16 de novembre. Encontre
anual de Delegacions a Montuiri.*

*Dijous, 12 de desembre. Assemblea
General de Socis.*

*Dijous, 19 de desembre. Sopar pel
V Premis 31 de desembre al Casino
de Mallorca. Reservau el vostre
tiquet.*

GUARDERIA MENUTS

Avinguda Germans 43-45-47
Tel. 50 33 87
07300 INCA - Mallorca

MATRICULA ABIERTA

PERSONAL
ESPECIALIZADO

DISCOS

C/ VIDAL, 51

TL. 88.02.83

S3 Sebal, c. b.

C. I. F. E 07 - 221 856

Avda. Reyes Católicos, 99
Teléfono (971) 502846

07300 INCA
(Mallorca)

Es siurell

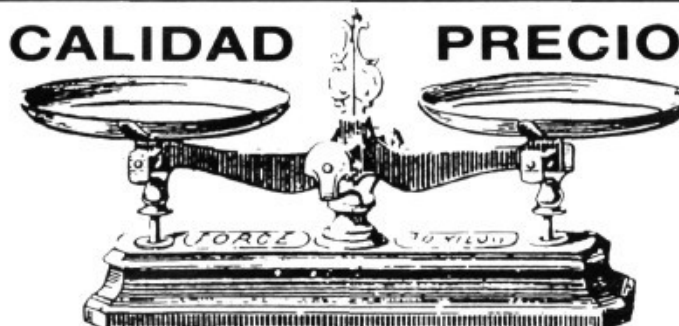
Carrer Llevant, 19
Telèfon 88 00 86
07300 INCA

EDITORIAL

El poder de convocatòria que té el Dijous Bo és ja un fenomen sociològic d'interès creixent que cal estudiar i aprofitar. A l'altre extrem tenim les festes patronals del Sants Abdon i Senèn quan molta gent d'Inca estrena vacances i tota la vora de mar a Mallorca és una festa. El mateix concepte de festa està canviant i les idees evolucionen al ritme de nous costums, nous valors o nous interessos.

Ja fa bastants anys que moltes veus assenyades diuen que es pot buidar un poc de contingut les festes d'estiu i que es poden potenciar més les d'hivern com Sant Antoni, Santa Maria la Major o les mateixes fires amb el Dijous Bo.

Un any més sonen al carrer noves propostes per engrandir la setmana del Dijous Bo amb actes culturals, religiosos i comercials que s'hi poden anar afegint. Hi ha la sensació que pel Dijous Bo s'ha de fer qualche cosa especial, a més de fer fira o d'aprofitar per anar a fer gestions a Palma. La situació geogràfica d'Inca és un avantatge, la manca d'un presupost adequat és un inconvenient. De totes maneres hi ha moltes raons per combatre un poc el centralisme palmesà i procurar de moltes maneres que Inca --o Manacor o qui s'hi apunti-- sigui la capital de Mallorca com a mínim una setmana cada any. I així serà si Déu vol, i per molts d'anys.

SUPER INCA

LITERATURA I DIJOUS BO

Joan Guasp

Escriptor i autor teatral

Ja fa un quants anys, mitjançant un article periodístic, llançava jo una suggerència a la Regiduria de Cultura de l'Ajuntament d'Inca amb motiu de la fira del *Dijous Bo*: la convocatòria d'un premi de teatre el tema del qual fos aquesta Fira. Sé que hi hagué comentaris al respecte, i fins i tot consultes a l'entorn del tema, per part, es clar, dels responsables municipals d'aleshores. Segurament l'idea no era del tot mediocre i potser valia la pena pensar-s'ho i psosar-hi mans a l'agulla. Però fins aquest moment res no s'ha fet en aquest sentit. Tornam a festejar, un any més, la Diada del *Dijous Bo*. Ha passat el temps, hi ha hagut canvis de tota mena. Els responsables culturals de l'Ajuntament no són els d'abans. Ha plogut força des d'aleshores. Però jo me n'he recordat d'aquella suggerència teatral. Voldria tornar-la a posar per escrit damunt algun mitjà de comunicació. La convocatòria d'un premi d'aquestes característiques pens que donaria molt de relleu a la Fira i, a més, l'obra guanyadora de cada any aniria a engrandir el patrimoni cultural de la ciutat.

Encara que no acaba aquí el meu suggeriment d'avui. Passat el temps m'ha vengut al cap la possibilitat de que la convocatòria no fos tan sols teatral, sinó literària en general. Es podria organitzar, al voltant dels actes festius de la Diada del *Dijous Bo* una *Festa Literària* o una *Nit de les Lletres*, a la qual hi tenguessin cabuda la poesia, la narrativa, potser la novel·la, i, per descomptat, la investigació històrica, antropològica, social, ecològica, etc., i -- no ho oblidem-- el teatre. No hi ha dubte de que l'esdeveniment tendria un ressò important, amb el temps, sempre que, com és de suposar, que la cosa tingués continuïtat any rera any.

Tot això comporta una bona organització i un pressupost adequat. Ben cert. Però si hi ha voluntat de dur-ho a terme, es pot aconseguir amb relativa facilitat. Són moltes les ciutats de la grandària o importància d'Inca en tots els aspectes, que ja gaudeixen fa estona d'uns actes culturals com els que he suggerit. Vull dir que la idea no és nova, més bé al contrari. Però Inca té al seu favor aquesta Diada del *Dijous Bo* que convoca al seu voltant tota la part forana de Mallorca i bona part de la de Palma. Uns premis literaris ben organitzats --no cal que els imports econòmics dels mateixos se'n pugin pels niguls-- amb un sopar a on hi estassin reunits tots aquells personatges de les lletres de Mallorca i alguns de més enllà, donaria a Inca una imatge cultural i artística de la qual encara coixeja. No és cap crítica, ni molt menys, sinó més bé l'exposició d'una realitat que molts voldríem veure superada. I, potser ja ho he dit, l'aspecte econòmic no crec que sigui un entrebanc per dur a bon port tot el que aquí s'ha bufat a l'orella del s que tenen a les seves mans la competència del tema. Tots hi sortiríem guanyant. I la ciutat d'Inca en primer lloc.

No hi ha de què!

Sa Lluernaflor
artesanía
decoració

C/. Aigua, 1

Tel. 50 49 05

INCA

L'AJUNTAMENT HA PUBLICAT UN LLIBRE DE POESIES SEVES

El P. Miquel Colom serà homenatjat

COINCIDINT AMB LES FIRES DEL DIJOURS BO L'AJUNTAMENT D'INCA PRESENTARÀ AL PÚBLIC INQUER UN NOU LLIBRE DE POESIES DEL CONEGUT POETA BUNYOLÍ-INQUER MIQUEL COLOM MATEU, T.O.R..

CiM

Aquest llibre ha estat seleccionat pel catedràtic Bernat Cifre i compta amb una selecció de poesies que fan referència a Inca.

És un llibre que va destinat als escolars de la nostra ciutat i que ajudarà sens dubte a conèixer un poc millor l'obra i figura del poeta franciscà.

El Pare Colom es mereix aquest homenatge públic i de reconeixement pels seus anys dedicats a la cultura. Els inquers tenim una oportunitat de demostrar el nostre afecte i gratitud a aquest gran home senzill que és el Pare Colom.

Esperam que l'Ajuntament seguirà publicant noves obres i d'aquesta manera els escolars podran ampliar els seus coneixements damunt distints temes relacionats amb Inca.

- Colchas
- Cortinas
- Edredones
- Cuadrantes

Llanyflex

Bazar del Colchón
y del Bébé

Calle Hostals, 3
Teléfono 50 55 82

Plaza España, 33

07300 INCA (Mallorca)

INSTITUT DE PSICOLOGIA INCA

- * Psicología escolar
- * Psicología clínica (adults i infants)

HORARI DE CONSULTES:

17,30 h. - 20.30 h. de dilluns a divendres

10 h. - 13 h. dimecres i dissabtes

Tel. 88 12 82

C/. PEREZ GALDOS, 147 BAIXOS - INCA.

L'arquitectura civil a Inca (I)

Pere Rayó Bennàssar

Amb aquest títol publicarem cada mes a "Inca Revista" un reportatge sobre l'arquitectura civil. Parlarem de l'arquitectura popular, les cases senyoriales, l'arquitectura industrial, els edificis construïts en el primer terç del segle XX ...

Al llarg de la història, el patrimoni arquitectònic civil ha estat sistemàticament destruït. Aquesta destrucció, a Inca i a gran part de les poblacions de Mallorca, es va produir més ràpidament a partir de la transformació econòmica provocada pel turisme en els anys seixanta, fet que suposà un increment demogràfic molt fort com a conseqüència de la immigració i una necessitat de nous habitatges. Des de llavors, parlant en termes urbanístics, Inca dona una imatge de desordre i anarquia, a causa sobretot de les diferents altures d'edificació i a la mescla de distintes tipologies arquitectòniques.

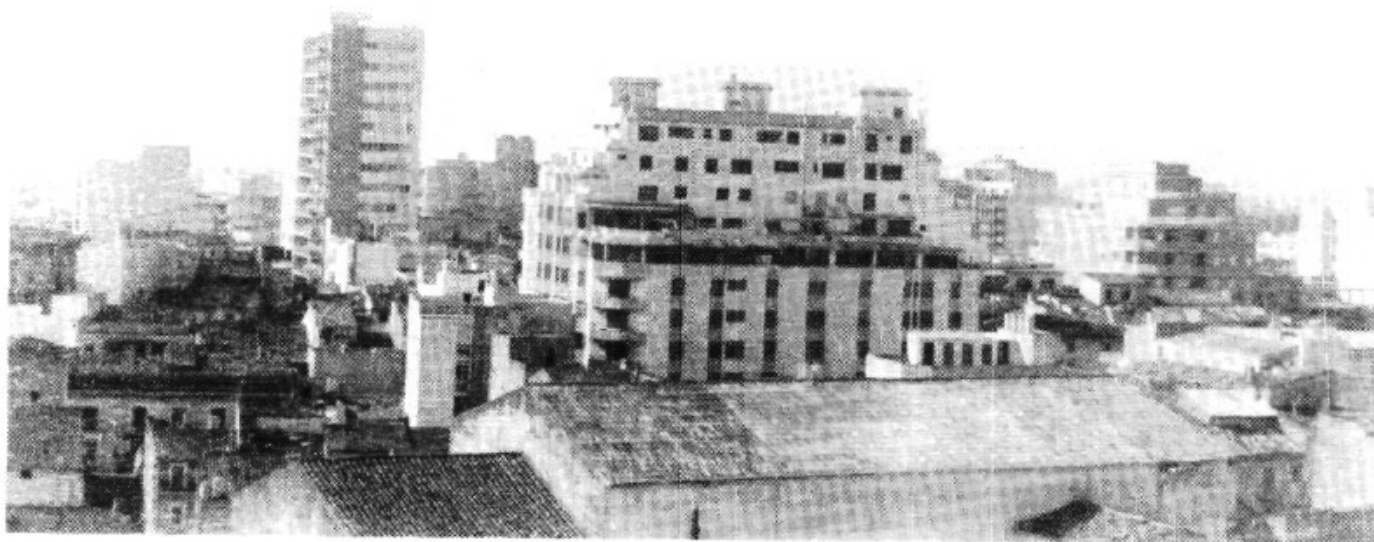
S'ha arribat també a aquesta situació de degradació per altres factors:

. La inexistència d'instruments d'ordenació urbana per a protegir les zones antigues d'edificació, per a limitar les altures, per a controlar l'ús dels materials...

. L'especulació, fomentada per la demanda d'habitatges.

. La manca de consciència ciutadana, el mal gust i la poca educació del poble en aquests temes.

Avui conservam una part de l'arquitectura civil inquera del passat. Pocs conjunts urbanístics romanen amb el seu aspecte original i amb una certa unitat. Sovint trobam construccions històriques afectades per l'entorn, o bé s'ha modificat la relació volumètrica tradicional o els materials dels edificis que hi ha a la vora no tenen res en comú amb les construccions originals. També és freqüent veure com es permeten afegits, amb materials poc apropiats, a cases d'un cert valor arquitectònic: utilització d'alumini a edificis antics, rètols de plàstic col·locats damunt façanes

A la part esquerra es veu la "Torre d'Inca", edifici que mostra el desenvolupament urbanístic, sense cap tipus de control, dels anys seixanta. En el centre la immensa construcció que es va fer a Can Monroig, a la Plaça d'Espanya.

de pedra, tendals, façanes pintades amb colors inadequats...

El grup més nombrós de construccions civils conservades correspon al primer terç del segle XX, època en què l'activitat constructiva és molt intensa, ja que coincideix amb un pròsper desenvolupament socio-econòmic.

L'estat actual de l'arquitectura civil a Inca obliga a prendre algunes mesures:

- . Ampliar el Catàleg d'elements i construccions a protegir del Pla General d'Ordenació Urbana.

- . Vigilar i obligar al compliment de les normes de protecció del P.G.O.U.

- . Fomentar el coneixement del patrimoni arquitectònic local. És essencial un treball que faci conèixer la trista realitat arquitectònica de la ciutat.

- . Conscienciar els ciutadans sobre la necessitat de protegir determinades construccions i entorns urbanístics.

La rehabilitació d'alguns edificis feta en aquests darrers anys (Cafè Mercantil, Teatre Principal, Can Fluxà, Casa situada en el xamfrà de l'Avinguda de les Germanies amb el Carrer de Ponent, edifici de l'Hospital Victòria en el carrer Major, i ara fa poc, l'antic Hotel Domingo, avui Centre Parroquial) fa pensar que per ventura podrem conservar en el futur l'escàs patrimoni arquitectònic d'Inca.

Podem observar-hi les diferents altures d'edificació i la mescla de distintes tipologies arquitectòniques. A la part dreta hi destaca la torre de "Crist Rei".

SAEZ-TORRENS, S.A.
Concesionario Citroën

CITROËN

C/. Juan de Austria, 104-110
Teléfono 50 12 52
07300 INCA (Balears)

Invadits pel tercer món?

Josep Mayans

Tal vegada el passat bicentenari de la Revolució Francesa fou per ells una espurna més. Pels intel·lectuals dels països subdesenvolupats era inevitable el paralelisme entre l'opressió que patien el francesos de fa dos-cents anys i l'opressió que pateixen avui ells mateixos. A totes les revolucions es vessa sang però d'elles en poden sortir nous codigs ètics i escales de valors més modernes.

Al llarg de dos anys he conversat amb mitja dotzena de persones que coneixen a fons la mentalitat del Tercer Món. Sempre resulta interessant allò que les persones diuen en privat però que escrit no sonaria gens bé a segons qui.

Per exemple que el pobres són bastant conscients de que molts de peixos petits se'n poden menjar un de gros. Que el dèbils units tenen la paella pel mànec pel que fa a la producció de matèries primeres que la indústria occidental necessita. Que només que exigissin sous i nivells de vida dignes, les grans multinacionals hi tindrien quebres. Que la guerrilla, urbana o rural, o el terrorisme són mètodes de guerra eficaços i barats o que la infiltració lenta com emigrants cercant feina dins nacions riques, malgrat l'odisea que supot molt ésser molt millor que passa fam.

Davant idees que estan en la ment de dues terceres parts de la gent, l'altre terç estam panxa contenta sense posar esment a aquest problema dels qui no tenen casi res. Aquí ja ens queda massa lluny el record de quan Espanya era un país subdesenvolupat i destinatari d'ajut exterior que ara escatimam a altres. Les noves generacions ja no ho han viscut.

Vivim dins una mentalitat aburguesada i no ens sabem posar dins la pell dels altres.

Les grans potències intenten any rera any controlar la seva situació de privilegi. Practiquen la propaganda racionalista de la no ajuda argumentant que pot ésser una arma amb dos talls: si l'ajuda és escassa esdevé estèril quan és administrada o xuclada per aquelles administracions dictatorials corrompudes i se l'ajuda és excessiva els hi ceam dependència i no espavilen. La conclusió per ells és clara: no ajudar. Tot ho presenten il·lustrat amb exemples. Els nins africans que començarem a salvar de morir de fam fa uns quinze anys ara ja tenen una mitjana de quatre fills, quatre boques més que alimentar; nosaltres, es clar, ells no poden. D'avui a vint anys treis comptes vejам con s'hauran multiplicat i de què viuran.

Pels innocents que no saben encara les armes subtils de la propaganda capitalista aquests argument els resulten convincents. El pitjor dels neofeixismes se'ns ha infiltrat i veim amb indiferència com la gent més pobre del planeta serveixen com a conillets de laboratori per assajar en la seva carn nous medicaments, mètodes indirectes d'esterilització humana, l'eficàcia de noves armes o de nous mètodes de repressió i sabotatge. Això es diu es controlar-los demogràficament, con si fossin una plaga.

Comparat amb tot això hem de reconèixer que els clàssics nazis d'en Hitler al menys mostraren la gara i corregueren un risc.

L' A.R.C.A. s'interessa pel patrimoni arquitectònic d'Inca.

L'ASSOCIACIÓ PER A LA REVITALITZACIÓ DE CENTRES ANTICS ES UNA ENTITAT QUE PORTA UNS SIS ANYS DES DE LA SEVA FUNDACIÓ. LA TASCA DES SEUS SIS-CENTS SOCIS HA TOCAT FORT A LA CONSCIÈNCIA MALLORQUINA PEL QUE FA AL DEURE DE CONSERVAR I CONEIXER EL NOSTRE PATRIMONI ARQUITECTÒNIC I TOTA LA HISTÒRIA QUE AIXÒ IMPLICA.

En distintes ocasions la junta de l'esmentada entitat ha pres contacte amb distintes persones d'Inca per informa-se de les possibles campanyes de protecció del poc que resta del nostre patrimoni d'edificis antics. Que siguin edificis dignes de conservació i també amb possibilitats d'aprofitament i digna restauració seguint estils tradicionals.

Amb col·laboració de la premsa i algunes entitats oficials i privades van estudiant i catalogant el edificis de major interès i prenent nota de les restauracions ben fetes com de les irresponsables.

Segons alguns membres de A.R.C.A. potser que Inca i Manacor siguin els dos municipis de Mallorca que hagin perdut durant les passades dècades un major volum d'edificis interessants.

Carrer can Vidal, 36

07300 INCA (MALLORCA)

Clavells
can Llorenç Rigo

Carretera Palma - Inca
Telèfon 50 46 90

Guarderia Sol Txent

General Luque, 85 (esq. Torreta) - Tel. 50 02 20 - INCA

Voltor ret homenatge a Mª Aurèlia Capmany i demana a TVE i a TV3 la reposició de programes monogràfics sobre l'escriptora i política

Maria Aurelia Capmany, d'acord amb la seva condició de "dona finestrera, i no escriptor de laboratori", com ha dit Espinàs, va dedicar una gran atenció a tots els mitjans de comunicació, i amb l'auxili de la seva intel·ligència i capacitat, curiositat i interès per tot, la facilitat d'utilització d'un català molt ric i expressiu, on hi havia moltes formes pròpies de Mallorca que tant estimava i sovintejava, sortia prou a programes de ràdio i televisió, on ràpidament captava l'interès de l'audiència.

L'Associació *Voltor*, com entitat per a la normalització lingüística als mitjans de comunicació, vol retre homenatge a la gran escriptora i lluitadora desapareguda, i ho faria amb les paraules del Batlle de Barcelona, difoses per TV, exaltant la "*criatura urbana, enamorada de la mar, nedadora del Mal Pas, amiga d'altres ciutats*" que fou Capmany i citant el vers

*Del mar ets reina encara
ton ceptre és lo trident.*

Voltor demana a TVE-Sant Cugat la reposició d'una interessantíssima entrevista feta a M.A.C. el juliol de 1988, en forma de sessió de psicoanàlisi a la sèrie *El diván* de Ivan del teòric i periodista Ivan Tubau, on la veïna d'estiu, vacances i caps de setmana de Mallorca desvetlla la seva rica personalitat i parla sense embuts i molta de la seva vida, de la relació amb *el seu homo* el també recentment desaparegut escriptor manacorí Jaume Vidal Alcover, de l'amor i de la mort.

Finalment *Voltor* demana a Televisió de Catalunya i a Televisió Espanyola la preparació d'algun programa resumint i divulgant la franja feina i l'extraordinària personalitat de Maria Aurèlia Capmany, i també la reposició de programes monogràfics o intervencions destacades sobre i de M.A.C. A Televisió Balears es demana un programa sobre la relació de Capmany amb Mallorca i les Illes.

OBRA CULTURAL BALEAR

*Si estimes el país i desitges una
Inca més culta, l'Obra Cultural
Balear t'interessa.*

*Encara no sou socis de
l'Obra Cultural Balear?*

OBRA CULTURAL BALEAR

Apartat de Correus, 156

INCA

EL GRUP ORNITOLOGIC BALEAR INTENTA LA SEVA IMPLANTACIO A INCA.

Després d'una serie d'activitats dutes a terme per aquesta institució i encaminades a donar-se a conèixer a si mateixa i als seus fins, compta ja amb un petit grup d'afiliats plenament conscients de la seva tasca.

Malgrat el poc coneixement directe que tenim a Inca de la seva tasca pedagògica i reivindicativa (tampoc tenim gaire cosa que conservar ni que perdre dins el nostre municipi). El G.O.B es el grup ecologista d'ambit regional més important de tota Espanya, tant pel seu nombre d'afiliats, com per la gran preparació científica de molts d'ells, com per la seva constant alerta i dedicació.

Aquesta entitat ecologista fundada en 1973 compta actualment amb oficines principals a Palma i a Manacor i delegacions a Alaró, Alcúdia, Andratx, Arta, Bunyola, Campos, Capdepera, Deia, Felanitx, Lluçmajor, Pollença, Santanyí, Soller i Son Servera.

La credibilitat i el respecte que el G.O.B. s'ha guanyat davant la premsa independent l'ha ajudat a mantenir-se davant els continus atacs de la classe especuladora de Mallorca.

PERELLÓ AUTOESCUELA

Preparación para la obtención del los permisos de la clase:

A1, A2, B1, B2, y C1 (Camión)

Clases TEORICAS y PRACTICAS durante todo el día

Bisbe Llompart, 111 Entl°. Tel. 50 28 64. INCA

Restauraciones INCA

restauración muebles
y antigüedades

G. Luque, 76
T. 50 5559

Inca

Joan Rosselló, una vida dedicada a la fotografia

Guillem Coll

Sens dubte el fotògraf Joan Rosselló Salas és el més antic de la nostra illa. Compta ja 86 anys ja que va néixer el 27 de desembre de 1905. Té una col·lecció de més de 400 fotografies antigues de la nostra ciutat i que pensam que serviran com a punt de partida per poder publicar un dia la història gràfica d'Inca.

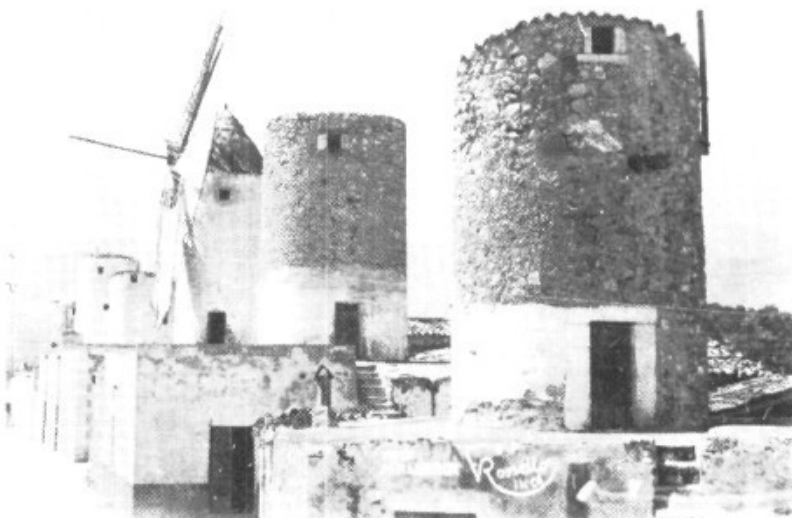
A més a més durant tots aquests anys que s'ha dedicat a la fotografia, pel fet de viure devora el quarter General Luque, ha tingut oportunitat de fotografiar a personalitats com Alfonso XIII, Manuel Azaña, Largo Caballero, el General Franco, el General Luque, el príncep Joan Carles...

Compta amb una bona memòria i encara fa moltes coses. En els seus moments d'oci compagina sempre la seva passió per la fotografia amb la seva afecció a la pintura, principalment a l'aquarel·la. Ha realitzat unes quantes exposicions a Inca, Palma i altres llocs i han estat un vertader èxit.

Ens diu que va aprendre fotografia l'any 1920 amb el fotògraf francès *Celestino*, que es va establir a la nostra ciutat, va estar dos anys amb ell. I quan aquell va retornar a França en Rosselló es va quedar amb el negoci. Va estar al front de l'estudi fins a l'any 1975, que el va deixar en mans dels seus fills.

Quan es va establir a Inca hi estava també el fotògraf Bartomeu Payeras i després va venir en Francesc Fiol des del Perú i també es va establir aquí devers l'any 1940.

Joan Rosselló recorda com la nostra ciutat l'any 1920 tenia uns set mil habitants i que era un poble molt tranquil. Molt més que

en aquests moments. Per poder veure un cotxe havien de sortir defora, ara passa el mateix per poder veure un carro.

Als seus començaments la gent es retratava poc: l'any 1926 amb una dotzena de clixés podia viure una setmana. Aleshores tres fotografies petites costaven cinc pessetes i tres fotos grosses, de *Comunió*, 25 pessetes.

A més de les fotografies antigues d'Inca posseeix pràcticament la història gràfica del *Constància* des de la seva fundació l'any 1922 fins a la seva jubilació a l'any 1975. Més de cinquanta anys fotografiant al *Constància*, recorda que eren temps millors que ara.

--Abans -recorda- la gent venia a ca-nostre a fer-se les fotografies. Nosaltres no sortíem. Després vàrem començar a sortir per realitzar els reportatges als seus domicilis. Vaig estar treballant amb plaques de vidre fins l'any 1927. Abans no hi havia llum elèctric a Inca, hi havia llum de gas al carrer i jo treballava amb llumet d'oli. Durant la guerra civil vaig construir un laboratori amb llum natural.

Ens diu que sempre li ha agradat treballar amb contacte amb la natura, com en Bestard de Pollença, en Truyols de Palma o en Mascaró de Maria de la Salut. Rosselló sempre es va dedicar al *blanc i negre*, fins a l'any 1970 en que el color va començar a introduir-se amb un poc de força. Encara que a ell personalment li agrada molt més el *blanc i negre*, ja que el domina i diu que s'hi poden fer més coses, en color no es pot retocar i en canvi en *blanc i negre* sí.

Joan Rosselló té una bona memòria i es recorda de moltes millores que s'han realitzat a Inca.

FOTOGRAFIES:

1. Joan Rosselló Salas.
2. Antics rentadors d'Inca.
3. Molins d'Es Serral.
4. Placa d'Espanya, al fons es veu Ca'n Monroig.
5. Carrer Jaume Armengol.

VOLEM COMANDAR A CA NOSTRA

Els mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers, no volem ni podem fer d'espectadors passius en un moment en què, a Espanya i a Europa, es parla de configurar un nou model d'organització pública que, de cada vegada més, haurà de respectar el dret dels pobles i de les comunitats a governar el seu futur i decidir el que més els convé.

No tenim manco drets a decidir el nostre futur i determinar el que volem fer i ésser, que els gallecs, els catalans, els andalusos, els habitants del País Basc o els valencians. A més, raons d'insularitat, d'història, d'economia, de situació geogràfica, de llengua i cultura pròpies, fan aquí més necessari que enlloc un ple autogovern que satisfaci les necessitats materials i morals d'un poble ple de possibilitats i capacitats. Massa sovint ens resignam a pensar que sempre n'hi haurà que decidiran per nosaltres en assumptes vitals per al nostre present i futur: no sempre ho fan prioritàriament, ni molt menys exclusivament, en defensa dels nostres interessos. En aquest sentit, l'autonomia que va ser atorgada durant el període de la «transició» ha estat una passa endavant en la recuperació de les nostres institucions, però és una autonomia coixa del tot quan les coses més importants es continuen decidint fora d'aquí per molt que incidesquin decisivament, i qualche vegada de forma dramàtica, en l'economia i en la qualitat de vida (ports i aeroports, carreteres, sanitat, educació, infraestructures, etc.). Ja n'hi ha prou d'haver d'anar a pidolar i demanar «per favor» la reinversió a les Balears d'una petita part d'allò que pagam a l'Estat i que ens fa falta per al bon funcionament del nostre país.

Tot això s'aconseguirà només si augmenta i es consolida la nostra consciència de país i el poble balear fa sentir ben forta i clara la seva veu. Així és que feim una crida pública a totes les associacions, col·lectius, institucions i entitats que estructurin la nostra societat civil, que facin costat i s'adheresquin públicament a aquest manifest perquè, amb la força de tots, arribem a fer possible que els governants, tant d'aquí com de l'Estat, els partits polítics, els Consells Insulars, el Parlament Balear i també el Govern Central i les Corts espanyoles, conscients del seu paper històric, obrin, a la fi, les portes a les nostres legítimes i irrenunciables aspiracions com a poble.

PLATAFORMA CÍVICA PER L'AUTOGOVERN:

Comissions Obreres (CC. OO)
Confederació d'Associacions Empresariales de les Balears (CAEB)
Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes de Mallorca (FAPA-Mallorca)
Federació d'Associacions de Veïns de Palma (FAA.VV.)
Grup d'Ornitologia Balear (GOB)
Institut d'Estudis Ecològics (INESE)
Obra Cultural Balear (OCB) - Voltor
Petita i Mitjana Empresa de Mallorca (PIMEM)
Sindicat de Treballadors de l'ensenyament de les Illes (STEI)
Unió de Pagesos (UP)
Universitat de les Illes Balears (UIB)

R
C

RECAMBIOS Y ACCESORIOS
DEL AUTOMOVIL

C.I.F. A-07.094.694

RECAMBIOS CENTRO. S.A.

Tels. 50 23 25
50 42 94

Cristo Rey. 41
07300 - INCA - Mallorca

PELUQUERO
SALON ESTETICA

Calle San Bartolomé, 49 - Tel. 50 30 13 - INCA
Para mayor comodidad RESERVE HORA

VINT-I-TRESENA CAVALCADA

PER JOTAGE

Era ja de nit. Be, encara ho ho era del tot, començava a fer fosca, això sí. Quan el cotxe va xocar contra les xicres plenes de xocolata, tot feu xop-xop. Sí, perquè darrera les xicres de xocolata hi havia un home i una dona dormint en un llit de ferro, i el cotxe el va estripar. Perquè aquell llit de ferro estava construït d'un ferro més feble que el ferro del que estava construït el cotxe. I a més a més el cotxe circulava a més velocitat en aquell moment. Així que va estripar el llit i l'home i la dona i tots els que estaven veient la pel·lícula. Tot estava preparat perquè els fets succeïssin d'aquesta manera. És que gairebé ja era de nit i feia molta fosca. No hauria d'existir la fosca. I, ja se sap, la fosca és la fosca. No se de que serveix. Tot hauria d'esser claror. Tampoc hi hauria d'haver xocolata. Quin objectiu té la xocolata? Mai no ha oberta la boca per dir-ho. Podem esperar d'asseguts que ens ho digui: les anques treuran arrels.

Però que hi feien al llit aquell home i aquella dona? No es tracta d'una curiositat morbosa, ni molt manco, és que resulta molt estrany el que va passar. És clar, així va acabar tot, de mala manera. El conductor del cotxe, pobre home, estava desconcertat.

Davant dels seus ulls tot es bellugava. "Quina hora és?", va preguntar. "Les vuit", digué algu. "Ja son les vuit? Les vuit de la tarda?" "No, les vuit del matí" El sol anava puant per la part on tothom creu que es troba la capital italiana, es a dir, Los Angeles. "Si son les vuit del matí, digue el conductor, encara hi puc arribar a temps"

I va partir sense fer-se càrrec dels desperfectes. Només va tastar la xocolata i la va escupir de seguida, dient que era massa dolça.

CONCESIONARIO OFICIAL

Automotor Inca s.a.

EXPOSICION Y VENTA

CÁRRETERA PALMA ALCUDIA, KM 29 (Junto Gasolinera)

Tel. (971) 50 16 50 - 54

07300 INCA (MALLORCA)

Sábados por la mañana abierto

QUE NO ENS SERVEIXI DE CONSOL, PERÒ A LES ALTRES ILLES ESPANYOLES TAMBÉ..

Les Illes Canàries també perden els seus trets característics. (I)

Josep Mayans

Les Canàries perden de pressa la seva consciència de poble que té una cultura i una escala pròpia de valors. Dit així sona a tòpic però mirat de prop el panorama és tan trist o més que el balear.

No podem jutjar la situació a través de la versió oficial que ens ha ensenyat que les Canàries són dues províncies o una comunitat autònoma. Fa falta haver estat aïlla amb ull crític per dubtar si les Canàries han estat realment dues províncies o be set colònies.

En aquesta època de reviscolades nacionalistes, sembla que les Canàries estan davall un caramull de tentacles que les hi van xuciant la personalitat fins a convertir-les en simples fites dels *tours-operators* del turisme de masses.

La pèrdua de valors locals és tan grossa que un no sap per on començar. La gent depèn cada vegada més del turisme i s'apropa a viure en les zones costaneres i a copiar els usos, diversions i consumisme d'una gent que només va alla a divertir-se.

Entre centenars de restaurants que propaguen la cuina *tipica* de qualsevol lloc del món és molt difícil trobar un establiment amb carta de cuina típica canària, i ni tan sols ho solen anunciar.

S'abandonen les antigues vivendes rurals construïdes amb roca volcànica i es substitueixen per cases d'allò més impersonal fetes amb totxos i aterracades de portland. Ara hi ha una moda de tornar a les típiques balconades de fusta originàries del segle XVII. Però

Canaris sí, però sense gàbia

amb aquest estil barroc local hi pugen finques de quatre pisos o més.

Es perd la música popular i la lluita canària o es redueixen a espectacle per turistes. És perd el llenguatge popular i el jovent ja no usa aquella riquesa de formes dialectals i es dona al to sudamericà dels *culebrones* televisius. Els éssers d'interès històric i etnològic estan en mans privades o en museus precaris.

Els espais naturals, molt ben cuidats, pateixen una excessiva pressió humana en forma de carreteres, autopistes, urbanitzacions més o menys controlades i saquejadors d'endemismes animals i vegetals.

Els diners que surten del turisme i de la poca indústria que té origen local són diners que es reinverteixen escassament a les illes i en queda molt poc marge quan s'ha construït i mantingut la infraestructura que ho sustenta.

El poble canari, feiner, honest i un poc ingenu, s'aboca al consumisme i ven per un plat de llentilles les seves senyes d'identitat donant guanys als seus colonitzadors.

La riquesa mineral és quasi nul·la. La pesca escassa des de que la costa sahariana occidental pertany a Marroc. La ramaderia clàssica, casolana i poc competitiva, porta camí de desaparèixer. Les indústries no poden agafar molta empenta a causa de la manca i llunyania de les matèries primeres, de no tenir a prop ninguna nació rica. Les Canàries queden fora de les grans rutes comercials del món actual.

El clima és humit però poc plujós (la meitat de la mitjana balear). L'aigua ha estat objecte d'especulació per part dels seus propietaris, no hi ha ningun em-

bassament ni reserva important. L'agricultura de seca és molt pobra i la de reguiu consumeix el 80 % de l'aigua administrada. El turisme també depèn de l'aigua, fan falta moltes piscines grosses per compensar quan poc acollidores són certes platges d'arena o cendra volcànica, amb l'aigua freda i amb l'onatge fort de l'Atlàntic.

El clima i el terreny permeten una agricultura poc diversificada i amb pocs excedents per exportar. Els minifundis i l'orografia no favoreixen gens la mecanització. El adobs químics, pinsos o insecticides s'han d'importar de fora.

Anam per la meitat de la descripció i pot semblar pessimista. Només el turisme, la laboriositat del poble canari i les avantatges fiscals permeten a la població local viure amb una aparent qualitat de vida, però amb una forta dependència econòmica que contrasta amb els aires d'independentisme que ara surt a llum.

FOTO ESTUDI

palmer, 8
Inca T 505763

MINOLTA

distribuidor
oficial

FOTOGRAFIA

PROFESSIONAL

REVELATGES

AQUEST INEXCUSABLE PROCÉS DE NORMALITZACIÓ!

Caterina Merce Amengual

Parlar en aquests moments d'un terme com el de normalització de la nostra llengua -la catalana- és en certa manera fàcil, però a la vegada ple d'entrebancs.

El reconeixement i l'ús del català dins els diferents àmbits de la nostra vida: educació, relacions laborals... poden canviar aquestes dificultats que sovint trobam en el llarg camí de la normalització de la nostra llengua.

Si ens aturam a cada un d'aquests àmbits i reflexionam sobre les particulars funcions que poden i deuen acomplir per tal de facilitar el procés de normalització ens adonarem que l'educació des de la infància fins a la universitat hi juga un paper molt important. Cal conscienciar l'alumnat de la importància que té la utilització de la seva pròpia llengua en qualsevol moment de la seva vida. És clar que també els educadors han d'esser conscients de la seva tasca. Han d'entendre que el fet

lingüístic forma part del fet cultural i social i de cada una de les vivències que formen part de la seva pròpia realitat.

D'altra banda no podem deslligar allò que comporta una educació de la nostra llengua, d'unes posteriors relacions laborals. Si treballam des de la nostra realitat, no podem, ni devem, oblidar la nostra llengua com a mitja de comunicació. Però no ens aturem aquí. Hauríem fet poc per solucionar les dificultats de la nostra llengua. Que hi entri també la burocràcia! Hem de valorar i acceptar tota informació escrita en la nostra llengua. Que les empreses, entitats i institucions utilitzin la llengua catalana per tal que la comunicació amb els seus clients sigui d'allò més propera a la seva realitat!

Solament emprant-la a tots els àmbits de la nostra vida aconseguirem desfer-la dels entrebancs que l'empresonen.

Canon

COPIADORAS - CALCULADORAS - M.E.E. - FAX

AVDA. CIUTAT DE LLOMPOC, 146

antes: GRAN VIA COLON.

TEL. 505391 - FAX. 505125

INCA

INCA/REVISTA té la intenció d'obrir una nova secció per conèixer l'opinió dels distints grups municipals sobre alguns temes puntuals. Per aquest motiu volem que, mitjançant una pregunta a tots ells i una resposta breu de la seva part, els nostres lectors puguin conèixer els diferents punts de vista dels polítics de la nostra ciutat.

Què ha canviat dins el nostre Consistori durant els darrers quatre mesos i amb el nou govern municipal?

RESPOSTA DEL P.S.M.

Pel fet d'haver de moure-nos, fins a fi d'any, amb el pressupost, la plantilla i el pla d'inversions aprovat pel consistori anterior, no hem pogut invertir, fins ara, a cap obra d'inversió o reforma que pogués donar exteriorment la imatge d'un gran canvi.

Un dels canvis que hem introduït és treballar molt, des dels fonaments i amb perspectives de futur. Fins ara hem treballat dos nivells: El primer reajustar la plantilla en la mida que es podia, racionalitzar l'organització dels recursos existents així com introduir les mesures possibles per simplificar les necessàries tramitacions i emissió de llicències així com una utilització més racional dels edificis municipals. El segon nivell ha estat elaborar les ordenances inexistents, el pla d'actuació, pla d'inversions quadriennal i pressupost per a l'any vinent.

També hi ha hagut un canvi d'estratègia: Inca no pot ser una illa dins una illa. Cal prendre la iniciativa i demanar la col·laboració i ajut de les diverses administracions públiques (ja hem contactat amb el Consell Insular, Conselleries i Direccions Provincials. Hem dedicat sobre tot moltes energies a la gerència de la infraestructura de l'exèrcit per poder recuperar el quarter) així com de la iniciativa privada i de les institucions civiques, culturals i esportives.

Com a canvi qualitatiu hem introduït una forma nova de fer la gestió municipal: més transparent (donam tota la informació que tenim), menys sumptuària (el dinar del Dijous Bo costarà una quarta part del de l'any passat), més oberta (als plenaris hi torna a haver públic) i més participativa (estam signant convenis de col·laboració amb les diverses institucions).

OPTICA REAL

sea la diferencia

C/ Obispo Llompard, 2
Tel. 88 09 40
07300 - INCA

Restauraciones INCA

restauración muebles
y antiguedades

G. Luque, 76
T. 50 5559

Inca

El Constància comença una nova etapa amb Àngel Garcia Bonafè com a president.

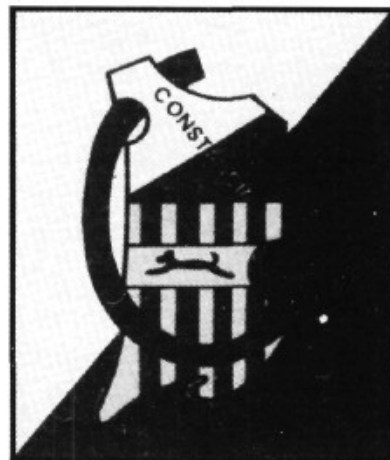
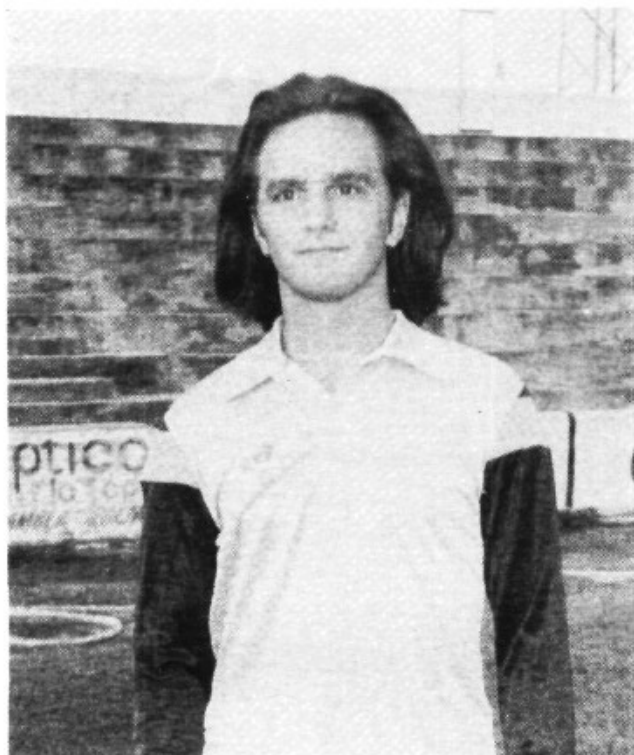
Tres generacions de futbolistes analitzen el Club Esportiu Constància.

Pere Castelló Bergas

El nou president del Constància Àngel Bonafè des d'un principi ha donat un caire distint al que havia tingut fins ara: un Constància d'Inca, per Inca i format per jugadors inquers.

Conversant amb tres jugadors hem volgut avaluar la línia deportiva d'aquesta entitat futbolística.

El més novell dels tres jugadors que hem entrevistat és Antoni Martorell Beltran "Monjo", que té vint anys i aquest el primer que pertany a la disciplina del club inquer. Nasqué, deportivament parlant, al Beat Ramon Llull, a on va jugar fins a l'etapa juvenil per passar després a Mancor de la Vall a on va jugar dos anys.

--Què és per tu el Constància?

--És el club històric que és representatiu d'Inca. Avui en dia no es troba en una situació pròspera en cap sentit, es troba una mica abandonat i ha de menester esser impulsat.

--Per qui està abandonat?

--Abandonat per part de l'aficionat i del públic, però la culpa deu esser dels presidents i directius anteriors. Hi ha que saber dur un club esportiu. Hi ha que tenir una mica d'idea en molts d'aspectes.

--Com veus el futur amb Àngel Garcia com a president?

--N'Àngel ha començat per allà on pertoca, havia de començar per tenir una bona base i amb el recolzament de la gent de l'entitat per amunt. Té més sortida.

--En formes part tu d'aquest futur?

--El temps ho dirà.

VILANOVA

PAPELERIA Y
LIBRERIA

INFORMATICA Y
MUEBLES OFICINA

Costa y Llobera, 208

07200 INCA

Hostals, 47

☎ 502880

☎ 504229

El nostre segon personatge és Antoni Llobera Batle, de vint-i-tres anys i que ja en fa cinc que pertany al Constància.

--Com foren els teus començaments?

--Vaig iniciar-me dins el Constància la temporada que ascendí a segona divisió B, i no hi havia cap tipus d'infraestructura. Les juntes directives anteriors no varen estar ben aconsellades. A nivell de president s'equivocà en la seva gestió, ja que el club blanquinegre no té cap similitud amb una empresa privada, com pot esser un forn. No crec que hi guanyàs doblers, tot al contari. Llavors l'entitat no tenia planter, i això s'intenta remeiar actualment des de la directiva d'Àngel García. S'hauria de potenciar la base del club. La gent diu que l'equip no va bé, i és penós que no ens donin el necessari recolzament. Hi ha molta afició de cafè i poca de camp.

--I del futur què ens diries?

--El futur no ens pot anar més a baix del que ja ens hi trobam, ha d'esser que desaparesqués, cosa impensable, no hauria de passar ni consentir-se mai. Amb aquesta etapa d'Àngel García

s'intenta despertar l'ambient futbolístic de la ciutat. La sort és important per aconseguir-ho, els punts i els bons resultats són necessaris per una bona marxa esportiva del club. També és important el companyerisme, cosa aconseguida, ja que la major part dels jugadors són de la nostra ciutat.

Finalment, el més veterà del Constància actual, és en Quico, Francesc Oliva Pascual, de vint-i-nou anys, nascut deportivament al Juventud Sallista, ha viscut nou anys dins el Club blanquinegre en distintes etapes.

--De les teves vivències dins el Constància, què em diries?

--Ara ha canviat molt. Abans érem els punters de la tercera divisió nacional, grup balear, cada any anàvem a la promoció per ascendir. Ara estam en un equip de planificació a la categoria de regional preferent, amb molta gent jove que té molta il·lusió. Un noranta nou per cent són d'Inca.

--Quina opinió et mereix la directiva d'Àngel Garcia i les línies que ha marcat?

--La directiva és jove. Té ganes de fer feina i canviar les coses i aconseguir l'ascens de l'equip novament a tercera divisió. La línia marcada per aquesta directiva és sobre una plantilla desinteressada d'acord amb la realitat i possibilitats de l'entitat i no en les vivències històriques. El club ja no és allò que era, el futbol ha baixat a totes les categories, hi ha molts d'esports i altres distraccions.

--Com veu Quico Oliva el futur?

--Hi ha una planificació. Un poc obscur ja que l'afició d'Inca vol resultats i la sort hi té molt que dir. Cada diumenge volen que l'equip guanyi, com és lògic, però de vegades la responsabilitat dels colors blanc i negre pesa molt. Deman a l'afició que tenguí un poc de paciència.

FÀBRICA D'ARTICLES DE PELL

guants

bosses

peces de vestit

i marroquineria en general

Gran Via de Colón

INCA

Telèfon 50 19 00

**S'ESCAIRE DISCOTECA
INCA**

ABIERTO CADA DIA

BAJOS "BAR SA PUNTA" C/ RENTADORS S/N

PARSA-FORLADY

EQUIPAMIENTO DE COCINAS

Pza España, 24 - Tel. 50 10 13

INCA

CENTRO DE IDIOMAS

INGLES
ALEMAN

FRANCES
SUECO

ITALIANO
PORTUGUES

Hostals, 54-1.º - Tel. 88 06 25 - INCA (Mallorca)

Canon

COPIADORAS - CALCULADORAS - M.E.E. - FAX

AVDA. CIUTAT DE LLOMPOC, 146

antes: **GRAN VIA COLON.**

TEL. 505391 - FAX. 505125

INCA

García Cosmetics

ESPECIALIZADO
EN PROFESIONALES
PARA PÚBLICO
EN GENERAL

PELUQUERIA
PERFUMERIA
MANICURA
BELLEZA
ESTETICA

- POSTERS Y REVISTAS
DE PELUQUERIA

- PRODUCTOS "WELLA"

* REPARAMOS
SECADORES
DE CASCO
Y DE MANO

ARTICULOS Y MUEBLES DE
PELUQUERIA Y ESTETICA

DISTRIBUIDOR OFICIAL

MILANO - ITALY

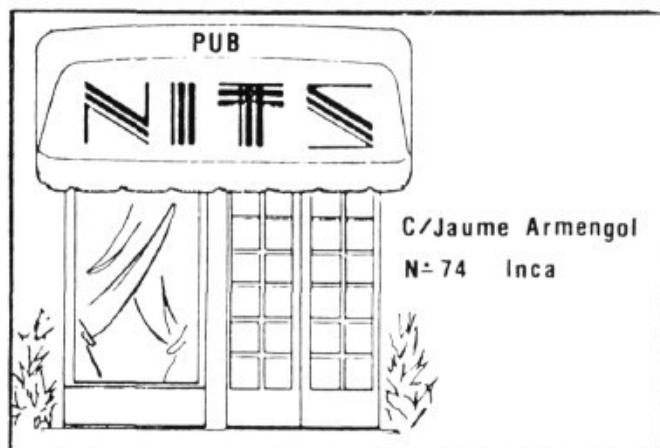
- BARRA DE LABIOS
- LACA DE UÑAS
- MAQUILLAJE

- TODO TIPO DE CREMAS
Y CHAMPÚS
- PRECIOS ASEQUIBLES
- CALIDAD INTACHABLE

AVENIDA DE ALCUDIA, 186

TELEFONO 50 59 21

INCA MALLORCA

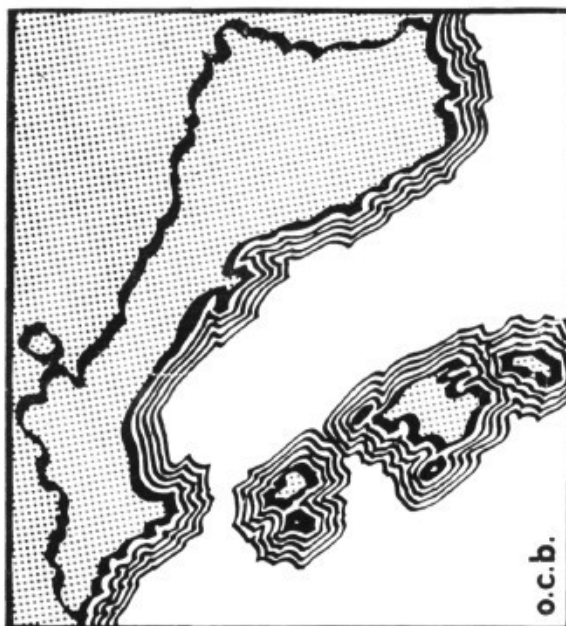
Cooperativa Pagesa de Mallorca

Avinguda dels Reis Catòlics, 53

INCA Mallorca

Tel 503124

**el català
es la nostra llengua
usem-la!**

**Con apenas 5.000^{Pts.}
al mes Sa Nostra
me da el**

10%

**Y cuando Sa Nostra
dice que da el 10%,
es un 10%.**

"SA NOSTRA"
CAJA DE BALEARES

INSTITUTO DE BELLEZA
Condi-Estetic

ABIERTO DE LUNES A SABADO

PELUQUERIA Y ESTETICA

- METODO DE EQUILIBRIO NATURAL PIROCHE
- DEPILACION ELECTRICA
- SAUNA Y SOLARIUM

GIMNASIA ACTIVA Y PASIVA

YOGA RELAJACION - REHABILITACION ESPALDA
POSTURAS AL ALCANCE DE TODOS
PROFESORA TITULADA

Avda. d'Alcúdia, 6-1.º - Tel. 50 31 66 - INCA